

Katowice, 17 sierpnia 2018 r.

Henryk Kowalczyk
Minister Środowiska
ul. Wawelska 52/54
00-922 Warszawa

Dot. uwagi do projektu z dnia 2 sierpnia 2018 r. Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń

Szanowny Panie Ministrze,

1. W imieniu przedsiębiorstw zrzeszonych w Izbie Gospodarczej Metali Nieżelaznych i Recyklingu („IGMNiR”, „Izba”) niniejszym przekazuję stanowisko członków IGMNiR w związku z konsultacjami dotyczącymi projektu z dnia 2 sierpnia 2018 r. Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń („Rozporządzenie”).
2. W projekcie Rozporządzenia w § 2.1 przyjęto stawkę w wysokości 100 złotych za 1 Mg w przypadku odpadów metali. Członkowie zrzeszeni w IGMNiR zajmujący się recyklingiem metali wnoszą o przyjęcie stawki zerowej („0”) w przypadku odpadów metali.

W uzasadnieniu Rozporządzenia stwierdzono:

„Dla odpadów niebezpiecznych stawkę za 1 Mg magazynowanych odpadów ustalono na poziomie 1500 zł. Powyższą stawkę przyjęto na podstawie uśrednionych kosztów jakie zostały dotychczas poniesione (kosztów jednostkowych za 1 Mg odpadów w ramach prowadzonych przedsięwzięć związanych z usuwaniem odpadów i likwidacją tzw. „bomb ekologicznych”,

z wykorzystaniem środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.”¹

oraz

„Natomiast dla odpadów metali ustalono piętnastokrotnie mniejszą stawkę niż dla odpadów niebezpiecznych.”²

W uzasadnieniu nie wskazano, że w przeszłości miały miejsca przypadki pozostawienia odpadów metali, które były usuwane z wykorzystaniem środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

W XIV wieku franciszkanin William Ockham sformułował następującą zasadę:

„Nie wolno przyjąć niczego bez uzasadnienia, że ono jest, musi ono być oczywiste albo znane na mocy doświadczenia...”

Powyższa, średniowieczna zasada w późniejszych wiekach przyjęta została w ekonomii jako brzytwa Ockhama w brzmieniu, że „nie należy mnożyć bytów ponad potrzebę”.

W ocenie członków IGMNiR wprowadzenie stawki zabezpieczenia roszczeń na poziomie 100 złotych od 1 Mg dla odpadów metali jest tworzeniem bytów ponad potrzebę bez uzasadnienia. Według szacunków IGMNiR wprowadzenie powyższego wymogu spowoduje konieczność zablokowania około 10 milionów złotych środków finansowych na rachunkach bankowych w związku z gromadzeniem tylko odpadów metali nieżelaznych. Średnia ważona cena zbieranych w Polsce odpadów metali nieżelaznych w 2017 r. wyniosła około 1 500 euro za tonę³. Wprowadzenie zabezpieczenia roszczeń na poziomie 100 złotych za tonę za surowiec, którego wartość rynkowa wynosi około 1 500 euro za tonę jest działaniem całkowicie nieuzasadnionym.

3. Członkowie IGMNiR wnoszą o obniżenie stawki zabezpieczenia do 100 złotych za 1 Mg dla odpadów niebezpiecznych oraz innych niż niebezpieczne zawierających co najmniej 30% metali.

¹ Ministerstwo Środowiska, 2 sierpnia 2018, Uzasadnienie do Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń

² Ministerstwo Środowiska, 2 sierpnia 2018, Uzasadnienie do Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie wysokości stawek zabezpieczenia roszczeń

³ Według danych Eurostat w 2017 roku Polska wyeksportowała 499 tysięcy ton metali nieżelaznych (kod: 720421, 740400, 750300, 760200, 780200, 790200, 800200) za równowartość 787 milionów euro. Średnia ważona cena eksportowanej ceny odpadów metali w 2017 roku wyniosła 1 577 EUR/t (787 000 000/ 499 000 = 1 577).

Proponowany zapis w §2.1 Rozporządzenia:

„2) 100 zł – w przypadku odpadów niebezpiecznych, w szczególności baterii i akumulatorów oraz innych niż niebezpieczne, w szczególności kabli, zawierających ponad 30 % metali”

Odpady rodzaju 16 06 01* - baterie i akumulatory ołowiowe oraz 20 01 33* - baterie i akumulatory łącznie z bateriami i akumulatorami wymienionymi w 16 06 01, 16 06 02 lub 16 06 03 oraz niesortowane baterie i akumulatory zawierające te baterie nie należą do grupy odpadów, których nielegalne pozbywanie się byłoby opłacalne. Zakup nowego akumulatora zgodnie z art. 55 ustawy z dnia 24 kwietnia 2009 r. o bateriach i akumulatorach obciążony jest opłatą depozytową

w wysokości 30zł, która nie jest pobierana wyłącznie w sytuacji wymiany zużytego akumulatora na nowy.

Dodatkowo, zgodnie z art. 3 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach mieszkańcy mają możliwość oddania zużytych baterii i akumulatorów do Punktów Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych (PSZOK) w ramach wnoszonej do gminy opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi. W miastach rozwinięte są także sieci punktów zbierania odpadów, gdzie za odpady posiadacz otrzymuje zapłatę.

Zatem nielegalne pozbywanie się tych odpadów jest nieopłacalne. Jednocześnie wskazać należy, że dane statystyczne pokazują, że baterie kwasowo-ołowiowe jako jedyne artykuły konsumpcyjne odznaczają się 99% poziomem recyklingu, w wyniku czego uzyskuje się ołów, służący do wyprodukowania kolejnych akumulatorów. Jest to jedyny odpad, który dotychczas osiąga - narzucony przez art. 15 ustawy o bateriach i akumulatorach - wysoki poziom recyklingu (65%).

Obowiązek zapewnienia wysokiego poziomu recyklingu powoduje, że zarówno producentom akumulatorów jak i zakładom przetwarzania złomu akumulatorowego zależy na posiadaniu szerokiej sieci zbierania odpadów tego typu a odbiory prowadzone są na bieżąco w wyniku czego odpady nie zalegają w miejscach ich zbierania.

Biorąc pod uwagę powyższe bezzasadnym jest nakładanie na posiadaczy odpadów w postaci baterii i akumulatorów ołowiowych konieczności posiadania zabezpieczenia w wysokości 1 500 złotych za tonę odpadów. Celem zabezpieczenia roszczeń jest zabezpieczenie interesów organów egzekwujących usunięcie odpadów z miejsc nieprzeznaczonych oraz porzucanych przez podmioty, którym cofnięto uprawnienia do gospodarowania odpadami. Jak wykazano powyżej akumulatory nie są typowym odpadem, którego wszyscy chcą się pozbyć a cennym surowcem, którego recykling opłaca się producentom, konsumentom oraz zakładom recyklingu zużytych baterii. W

przypadku odpadów 16 06 01* wystarczającym zabezpieczeniem będzie kwota 100 zł/Mg pozwalająca na organizację transportu odpadów do najbliższego miejsca odbioru tych odpadów.

4. Członkowie IGMNiR wnioskuje o doprecyzowanie zapisu dotyczącego stawki zabezpieczenia roszczeń w przypadku odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych.

Proponuje się następujące doprecyzowanie:

„a) zmieszanych odpadów komunalnych lub odpadów pochodzących z przetworzenia odpadów komunalnych, z wyłączeniem odpadów metali,”

oraz analogicznie:

„- odpadów wielogabarytowych, z wyłączeniem odpadów metali”

5. Członkowie IGMNiR wnioskuje także o obniżenie stawki zabezpieczenia do kwoty 300 złotych za 1 Mg dla papieru, tektury, tworzyw sztucznych. Stawka na poziomie 300 złotych za 1 Mg została zaproponowana w projekcie z dnia 6 czerwca 2018 r. Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie sposobu obliczania wysokości zabezpieczenia roszczeń. W ocenie członków IGMNiR między 2 sierpnia 2018 r. a 6 czerwca 2018 r. nie zaszły istotne wydarzenia, które uzasadniałyby poniesienie proponowanych stawek dla powyższych surowców o 150%.

6. Propozycje Izby Gospodarczej Metali Nieżelaznych i Recyklingu obniżenia stawek zabezpieczeń wynikają przede wszystkim z faktu konieczności implementacji do polskiej gospodarki rozwiązań zgodnych z polityką ku gospodarce o obiegu zamkniętym (circular economy⁴). W przypadku odpadów metali nieżelaznych implementacja circular economy wymagać będzie znacznych nakładów na zakup i wdrożenie nowych technologii oraz nakładów na prowadzenie badań (ewentualny wkład własny do projektów realizowanych przy wsparciu środków z NCBR – program sektorowy Innowacyjny recykling). Metale nieżelazne, ze względu na swoją wysoką wartość rynkową, od wieków funkcjonowały w tzw. obiegu zamkniętym (odpady metali były wykorzystywane jako surowiec). Wykorzystanie odpadów metali ma kapitalne znaczenie dla przemysłu, ponieważ znacznie ogranicza koszty energii oraz emisję dwutlenku węgla, co przyczynia się do realizacji polityki klimatyczno-energetycznej Unii Europejskiej. Implementacja circular economy opartej o nowoczesne rozwiązania informatyczne w sektorze metali nieżelaznych może być potraktowane jako projekt pilotażowy, który następnie będzie implementowany jako

⁴ Sitra, 2018, "The Circular Economy. A Powerful Force for Climate Mitigation"

modelowy do innych, pokrewnych sektorów. Polska w zakresie circular economy nie jest liderem w Europie, o czym świadczy między innymi mała ilość publikacji naukowych na ten temat⁵. Wprowadzenie wysokich stawek depozytów zabezpieczających roszczenia będzie zwiększać dystans polskiej gospodarki do innych gospodarek pod względem efektywnego wykorzystania surowców wtórnych, w tym odpadów metali.

Wprowadzenie stawki depozytu zabezpieczającego na poziomie 100 złotych od 1 Mg odpadów metali bez uzasadnienia będzie miało negatywne skutki dla rozwoju sektora recyklingu metali nieżelaznych w Polsce (spadek inwestycji), ze względu na istotny wzrost ryzyka wprowadzenia szkodliwych decyzji administracyjnych bez uzasadnienia.

Z wyrazami szacunku,

Kazimierz Poznański
Prezes Izby Gospodarczej Metali Nieżelaznych i Recyklingu

Do wiadomości:

Sławomir Mazurek – Podsekretarz Stanu Min. Środowiska

⁵ Turkeli, S., Kemp, R., Huang, B., Bleischwitz, R., McDowall, W., 2018, "Circular economy scientific knowledge in the European Union and China: A bibliometric, network and survey analysis (2006-2016)"